

Thỏa hiệp về Greenland của Trump là một Thắng Lợi. Bây giờ tới phần Khó Khăn

Luke Coffey/ Bản dịch của Hướng Dương

[Trump's Greenland deal is a win. Now for the hard part](#)

President Donald Trump, Danish Prime Minister Mette Frederiksen and Greenlandic Prime Minister Jens-Frederik Nielsen arrive to sign a trilateral security deal on the sidelines of the United Nations General Assembly in New York City on Sept. 22, 2026.

Vào ngày 22 tháng 9, bên lề kỳ họp Đại hội đồng Liên Hợp Quốc, Tổng thống Donald Trump, Thủ tướng Đan Mạch Mette Frederiksen và Thủ tướng Greenland Jens-Frederik Nielsen đã ký kết một thỏa hiệp ba bên nhằm trấn giữ vai trò của Mỹ tại Greenland trong nhiều thế hệ tới.

Trong những tháng gần đây không có nhiều vấn đề gây căng thẳng cho mối quan hệ xuyên Đại Tây Dương bằng vụ Greenland. Hòn đảo này đã có giá trị chiến lược từ lâu, không chỉ đối với Hoa Kỳ mà còn cả với việc phòng thủ khu vực Bắc Đại Tây Dương. Trong Thế chiến II và suốt thời kỳ Chiến tranh Lạnh, Hoa Kỳ đã duy trì nhiều căn cứ trên khắp Greenland. Sau Chiến tranh Lạnh, Washington đã không còn nhiều căn cứ và sau đó chỉ còn một căn cứ là Căn

cứ Không gian Pituffik tại tây bắc Greenland – căn cứ còn lại duy nhất của Mỹ trên hòn đảo này.

Với tình trạng cạnh tranh địa chính trị gia tăng tại Bắc Cực, Trump đã chính đáng khi gây sự chú ý vào tầm quan trọng của Greenland đối với sự an ninh của Hoa Kỳ. Nhưng cách nghị luận của ông dần dần trở nên hiếu chiến, đã có lúc ông đã tính sử dụng sức mạnh của quân đội để chiếm Greenland, làm cho các đồng minh NATO của Mỹ phải lo lắng. Thỏa hiệp ngày 22 tháng 9 đã làm cho vấn đề này chìm đi, ít ra là trong lúc này.

Thỏa hiệp mới ngăn cấm Trung Quốc và Nga xây dựng cơ sở quân sự trên hòn đảo

Thỏa hiệp mới không thay đổi gì nhiều cơ cấu của thỏa hiệp mà Hoa Kỳ đã ký năm 1951 với Đan Mạch và Greenland. Nhưng thỏa hiệp mới đã dựa trên nền tảng của thỏa hiệp 1951. Thỏa hiệp mới cho phép Hoa Kỳ thiết lập nhiều căn cứ mới tại Narsarsuaq và Mestersvig, đồng thời nó thêm ba điều khoản đáng kể:

Thứ nhất, thỏa hiệp chú trọng tới sự việc Greenland ngày càng gia tăng quyền tự chủ đối với Đan Mạch và có thể sẽ giành được độc lập trong tương lai. Nếu Greenland tách ra khỏi Đan Mạch, thỏa hiệp đòi hỏi quốc gia mới này phải vẫn là thành viên NATO và vẫn gánh vác những nghĩa vụ đối với Đan Mạch, đồng thời duy trì sự hiện diện quân sự của Hoa Kỳ. Hiệp ước năm 1951 không bảo đảm như vậy vì vấn đề này chưa được đặt ra vào thời điểm đó. Điều này mang lại sự ổn định và tính liên tục cho Hoa Kỳ và NATO bất kể mối liên hệ Greenland với Đan Mạch ra sao.

Thứ hai, thỏa hiệp quy định rõ: cấm các quốc gia không thuộc NATO – cụ thể là Nga và Trung Quốc – thiết lập cơ sở quân sự trên đảo hoặc đầu tư vào các khu vực trọng yếu tại đây. Quy định này vốn đã được ngầm hiểu trong thỏa hiệp trước nhưng nay đã được nêu lên rõ ràng.

Thật ra thỏa hiệp này qui luật hóa chuyện đã xảy ra từ lâu. Hiện cả Trung Quốc lẫn Nga đều không có căn cứ quân sự nào tại Greenland. Các công ty Trung Quốc đã tìm cách đầu tư vào việc xây dựng hạ tầng cơ sở của hòn đảo này nhưng dường như Đan Mạch đã ngăn chặn một hồ sơ đấu thầu mua lại căn cứ hải quân đã ngừng hoạt động vào năm 2016 và đã nhảy vào tài trợ cho ba sân bay mà một công ty quốc doanh Trung Quốc đang đấu thầu xây dựng.

Cuối cùng, thỏa hiệp khẳng định lại chủ quyền và sự toàn vẹn lãnh thổ của Vương quốc Đan Mạch, đồng thời công nhận quyền tự quyết của người dân Greenland. Điều này rất quan trọng vì Trump đã nhiều lần nói rằng ông không tin Đan Mạch có quyền lợi pháp lý nào đối với Greenland.

Trong thỏa hiệp với Greenland thiếu một trong những ưu tiên hàng đầu của Trump

Tuy nhiên, một trong những ưu tiên hàng đầu của chính quyền Trump đối với hòn đảo này lại không thấy nói tới trong thỏa hiệp: đất hiếm và các tài nguyên thiên nhiên khác. Đây chính là chuyện cần chú tâm tới trong cuộc họp tới giữa Mỹ, Greenland và Đan Mạch.

Greenland có nguồn khoáng sản dồi dào nhưng khai thác khó và tốn kém. Hòn đảo này hiện chỉ có hai mỏ đang hoạt động và chưa kế hoạch đất hiếm nào đạt được tới mức sản xuất thương mại. Địa hình của mỏ, cơ sở hạ tầng còn hạn chế, khí hậu lại khắc nghiệt đồng thời những kỹ thuật khai thác và chế biến một số loại khoáng sản chưa đạt khiến nhiều dự án khó đạt được mục tiêu thương mại.

Tòa Bạch Ốc nên áp dụng mô hình đã được dùng cho Ukraine. Năm 2025, Washington và Kiev đã ký kết một thỏa hiệp khoáng sản với một ngân quỹ chung dùng để khai thác tài nguyên thiên nhiên của Ukraine. Một quỹ tương tự chung cho Mỹ và Greenland, phụ thuộc vào nguồn thu từ tài nguyên trong tương lai, sẽ cho Mỹ mọi thứ họ cần trên hòn đảo này: nguồn cung cấp bảo đảm, cơ sở hạ tầng, sự hiện diện chiến lược và quyền ưu tiên dùng tài nguyên đã khai thác được. Điều này có thể có lợi cho mọi các bên trong cuộc.

Những ràng buộc về mặt kinh tế cần được nói rộng ra ngoài khoáng sản. Mỹ và Greenland cần tăng cường buôn bán và giao thông. Hiện nay các đường vận chuyển hàng hải vẫn còn hạn chế, mặc dù nay đã có kế hoạch thiết lập dịch vụ vận chuyển định kỳ giữa tiểu bang Maine và Greenland. Chuyến bay thẳng duy nhất giữa Newark và Nuuk chỉ có vào mùa hè, mỗi tuần hai lần, mới được khai trương vào năm 2025. Việc thiết lập các chuyến hàng không và hàng hải đều đặn sẽ gia tăng vốn đầu tư, du khách và hoạt động thương mại.

Về lâu về dài Mỹ và các đồng minh xuyên Đại Tây Dương sẽ được an toàn hơn nếu Mỹ gia tăng sự hiện diện về quân sự và kinh tế tại Greenland. Tuy nhiên Washington cần hàn gắn ngay mối quan hệ với người dân Greenland tại chỗ và với Đan Mạch ở bên kia bờ Đại Tây Dương, sau những thiệt hại do vụ tranh chấp vừa qua gây ra.

Thỏa hiệp này là một thất bại trong công tác quản lý quan hệ đồng minh nhưng lại là một thắng lợi về mặt địa chính trị. Việc tăng cường hiện diện quân sự của Mỹ tại Greenland sẽ giúp nước Mỹ an toàn hơn. Tuy nhiên, mọi nội dung được thống nhất tại New York lẽ ra có thể đạt được một cách lặng lẽ – Đan Mạch từng ngỏ ý tăng cường sự hiện diện quân sự của Mỹ ngay từ tháng 1 năm 2025 – mà không cần trải qua nhiều tháng căng thẳng đầy kịch tính.

Chuyện đó giờ đã là quá khứ. Thỏa hiệp đã xác định rõ quyền sở hữu đối với Greenland. Giờ đây, trọng tâm cần chuyển sang một hướng đi hiệu quả hơn nhiều: xây dựng mối quan hệ bền vững với Greenland cho tương lai.

Luke Coffey là một chuyên viên nghiên cứu cao cấp tại Viện Hudson, nơi ông phân tích an ninh ở Âu châu và các mối quan hệ xuyên Đại Tây Dương.